

Sikkerhed i tobisfiskeriet

Gode råd til industrifiskeri

Af René Dandanell

I foråret 2010 forliste SG 80 Josephine E under industrifiskeri. I foråret 2009 forliste HM 408 Blue Lady under et tilsvarende fiskeri. Og under årets fiskeri efter tobis er to fartøjer forlist.

På baggrund af de seneste to års forlis anbefalede Oplæringsenheden under Søfartsstyrelsen Fiskeriets Arbejds miljøråd, at gennemføre en kampagne rettet mod de industrifartøjer, der lejlighedsvis anvendes til industrifiskeri.

Den kampagne er endt med en række gode råd om emnerne stabilitet, vandindtrængning, lænse-systemer, lastrum, frie væskeoverflader samt sejlads.

For det er nemlig ikke bare et spørgsmål om at tage fartøjet i brug til industrifiskeri. Stabiliteten er det væsentligste, og derfor skal stabilitetsbogen også have konditioner for industrifiskeri. Også kon-

struktionen af fartøjet skal undersøges, for opbygning, fastgørelsespunkter mm. kan gøre en forskel, når fartøjet nedlastes med mange flere kilo, end det normalt sker ved andre typer fiskeri.

Vandindtrængning

Udover en gennemgang af fartøjets skrog er der også andre forhold, der skal tages i betragtning. Også den del af fartøjet, der ikke normalt er under vand, skal undersøges for lækager. For når fartøjet nedlastes, kan fribord være markant mindre end normalt. Derfor tilrådes det at kigge efter fokuspunkter under skandækket og på ydersiden af støtter under nederste bræt i skansebeklædningen. Også ved støtter ud for netromlen og ved støtter, hvor vejviserblokke til wirer er monteret samt ved trawl-galgerne.

Også alle skotter bør undersøges for mulige lækager og for råd. Ligeledes skal

gummipakninger i luger og døre ses efter, så de kan slutte tæt. Sørg også for at dækslerne spænder helt tæt til.

Lænsepumper

Indtrængen af vand er en medvirkende årsag til forlis, og derfor er det vigtigt at have nogle effektive lænse-systemer ombord. I mange fartøjer efterses de jævnligt, men Fiskeriets Arbejds miljøråd peger på, at de lænsepumper, der ikke anvendes så ofte, også skal afprøves.

Oftest er det tænger i lænsør, manglende sugeevne eller materialer i bunden af fartøjet, der suges ind i systemet og sætter sig fast, der er årsag til, at lænsepumperne ikke virker.

Lastrummet

Støtter og brædderne i lastrummet skal efterses. En forskydning af lasten på grund af knækkede brædder kan være farlig. Læse-ordningerne til lastrums-

brædderne skal også være brugbare. Kun i nødstilfælde kan kiler bruges, lyder en af anbefalingerne. Brædder, der er ødelagte, skal også kasseres, og det anbefales derfor at have nogle ekstra ombord.

Frie væsker

Udover lasten med fisk vil der også være vand i lastrummet. Men mængden skal begrænses, da tobis ellers vil optræde som meget "levende" i lastrummet. Men der nogle problemer, man skal have øje for. Lænseporte og lænsebrønde kan være fyldt med fisk, så det ikke længere er muligt at lænse fra lasten.

Dræn i lasten skal fungere, og isdæksler og luger skal være spændt tætte. Af-dækningsplader over sugebrønden i lasten skal ligge ordentligt på og slutte tæt. Og man bør tjekke en ekstra gang, om pladerne ligger tæt, lyder det i anbefalingen.

Beregn stabilitet for industrifisk

Selvom man ikke lige overvejer at gå ind i industrifiskeri, så kan priser eller mangel på kvoter i andet fiskeri føre til en ændret beslutning. Derfor lyder en god anbefaling fra Ole Christensen, der driver rådgivningsfirmaet OC Consult i Hvide Sande, at man bør få udført en stabilitetsberegning ud fra konditioner for industrifiskeri, også selvom man ikke lige tænker på at gå i gang med denne type fiskeri.

Ole Christensen udfører blandt andet stabilitetstest af fartøjer, der bygges om, og i den forbindelse spørger han altid til muligheden for at fiske industrifisk. Ofte er det et fartøj til konsum eller hummerfiskeri, der skal testes, og umiddelbart er der ingen planer for industrifiskeri.

- Men hvis der er den mindste sandsynlighed for, at de begynder på fiskeri af tobis, så har jeg suppleret stabilitetsberegningerne med konditioner dækkende tobisfiskeri, siger Ole Christensen.

Aktuelt fortæller han, at et nyligt ombygget fiskefartøj netop har fået lavet en stabilitetsberegning efter ombygningen. Planen for fartøjet var primært at fiske konsum/hummer, men det kunne ikke udelukkes, at fartøjet på et tidspunkt skulle i gang med tobisfiskeri. Derfor blev stabilitetsberegningerne udført med otte konditioner, som dækkede det primære fiskeri, men også konditioner for blandt andet tobisfiskeri.

- Kutteren er nu kommet i fiskeri, og jeg kan se, at de er gået på hummer/konsumfiskeri, så det er nok ikke sandsynligt, at de begynder på tobis. Men nu har de grundlaget, hvis de tager en hurtig beslutning, konstaterer Ole Christensen.

-rd

En del omringning fra jomfruhummer til tobis

Der skulle en del forandringer til, før HG 398 Nitrim var klar til tobisfiskeri. (Foto: René Dandanell)

Af René Dandanell

Industrifiskeri er ganske anderledes end det fiskeri, som Per Jensen normalt udfører efter jomfruhummer med HG 398 Nitrim.

- Det eneste, der er ens, er, at vi trækker et redskab efter os, siger skipperen fra Hirtshals, der er i gang med

rationsfiskeri efter tobis.

Han nævner, at HG 398 godt kan gå med 50 tons, uden at fartøjet er overfyldt.

- Vi laster det, så vi synes, det er forsvarligt, siger han.

Der var en del, der skulle bygges om, inden fiskeriet efter tobis på ration kunne påbegyndes.

Han har brugt omkring

en uge til at rigge om. Sidste år tog det længere tid at gøre klar. Der skal en anden trawl og andre skovle på, men der skal også laves en del om på fiskefartøjet.

- Lasten skal inddeles i rum, for tobis er ligeså levende som ål i lasten, siger Per Jensen.

Derfor har han også

brugt en del tid på at bolte skillebrædderne op.

- Der bliver meget tryk i lasten, så brædderne skal være ordentligt boltet fast. For hvis der ryger et skot, så vælter skibet, konstaterer han.

Per Jensen nævner også, at dækket er blevet ryddet. Taljekummer er sat i land, og der er sat pauner på dækket.

HG 398 Nitrim er oprindeligt bygget til industrifiskeri, og derfor er mange ting ombord parat til industrifiskeriet. Per Jensen nævner også, at han har ekstra pumper ombord, der er transportable.

- Der er én i lugar og én i maskinrum, for vi kan jo hurtigt få brug for dem, siger han og nævner, at selv om vandstandsalarmer og andet kan være noget bøvl, så er det ganske fornuftigt under fiskeri, da det giver den første melding, hvis noget er galt.

Anbefalinger fra Søfartsstyrelsen

Søfartsstyrelsen indskærper, at det er fiskeskipperen, der er ansvarlig for, at hans fartøj altid og under alle forhold er i sødygtig stand. Fiskeskipperen skal være særligt opmærksom, når han skifter fiskeri eller anvender fartøjet efter en ombygning. Der er dele af fartøjet, der i forbindelse med industrifiskeri bliver udsat for en meget større belastning end ved konsumfiskeri. Som følge af den belastning, træfiskefartøjer udsættes for i forbindelse med industrifiskeri, er der eksempler på, at fartøjerne har arbejdet så voldsomt, at der er opstået betydelige lækager. Det er derfor af største betydning, at fiskeskipperen inden afgang og under hele rejsen sikrer sig, at fartøjet er tæt. Fiskeskipperen skal endvidere i forbindelse med industrifiskeri i særlig grad have sin opmærksomhed henledt på, at paunesystemerne er korrekt og fuldstændigt opbyggede, herunder at alle skille- og deleskotter både i lasten og på arbejdsdæk/shelterdæk har den nødvendige styrke. Fiskeskipperen bør derfor inden afgang sikre sig, at han har det nødvendige antal paunebrædder om bord, og at disse har den fornødne styrke.

Kilde: Søulykkesrapport Josephine E (SG 80) - forlis 24. maj 2010.

Lænsepumperne skal fungere

Af René Dandanell

I flere år har O 115 Julie fisket industrifisk, og derfor er de ombord vant til at sikre sig mod uheld.

- Vi sørger for, at alle pumper virker, og at vi ved, at fartøjet er tæt, siger Henrik Hansen, O 115 Julie fra Kerteminde.

I store perioder af året fanges der industrifisk. Netop nu er det tobis på ration. Erfaringen gør, at der ikke som sådan er noget, der laves om forud for sæsonen. Skibet er indrettet til formålet, og der er i stabilitetsbogen udregnet, hvilke konditioner der gælder for fartøjet.

- Vi må laste 32 tons, siger Henrik Hansen.

I lange perioder fiskes der industrifisk, og det gør, at pumperne er i brug jævnligt. Derfor ved de os, at lænsepumperne virker.

- Vi sejler ingen steder, uden at det virker, siger Henrik Hansen.

En anden ting, der tjek-

kes op på, er brædderne i lastrummet, hvis formål er at sikre, at lasten ikke forskubber sig.

- Vi sætter brædder op, så det ikke kan køre for os i lasten, siger han og nævner, at netop tobis ligger noget lettere i lasten og derfor kan køre mere rundt.

Print en tjekliste

På Fiskeriets Arbejds miljøråds hjemmeside findes en pjece med gode råd til industrifiskere. I den otte sider folder er der også en tjekliste i forbindelse med industrifiskeri, og den kan man bruge til afkrydsning af, at de vigtige forhold ombord er i orden, inden fiskeri påbegyndes. Pjecen kan enten downloades fra hjemmesiden eller tilsendes ved henvendelse til Arbejds miljørådet.

Se pjecen på www.f.a.dk under nyhedsarkivet - i nyhed fra 3. april.

FAKTA